

Міністерство освіти і науки України  
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка  
Факультет фізичної культури  
Кафедра спорту і спортивних ігор

Дипломна робота (проєкт)  
магістра

з теми: «МОДЕЛЮВАННЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЮНИХ  
БАСКЕТБОЛІСТІВ НА СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТТЯХ»

Виконав: студент 2 курсу, групи FKS1-M23  
спеціальності 017 Фізична культура і спорт  
Первєєв Владислав Євгенійович  
Керівник: Стасюк І. І., кандидат наук з  
фізичного виховання та спорту, доцент  
Рецензент: Прозар М. В., кандидат наук з  
фізичного виховання та спорту, доцент

Кам'янець-Подільський – 2024 рік

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ВСТУП .....                                                                                                                                                       | 3  |
| РОЗДІЛ 1 МЕТОДИЧНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПОБУДОВИ<br>СЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З БАСКЕТБОЛУ В ЗЗСО.....                                                                     | 6  |
| 1.1 Мета, завдання та зміст спортивної підготовки у секції з<br>баскетболу.....                                                                                   | 6  |
| 1.2 Вікові особливості школярів. Методика розвитку рухових<br>якостей .....                                                                                       | 9  |
| 1.3 Організація навчально-тренувального процесу в секції з<br>баскетболу.....                                                                                     | 38 |
| РОЗДІЛ 2 МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ .....                                                                                                                  | 43 |
| 2.1 Методи дослідження.....                                                                                                                                       | 43 |
| 2.2 Організація дослідження.....                                                                                                                                  | 46 |
| РОЗДІЛ 3 НАВЧАЛЬНІ ТА ТРЕНУВАЛЬНІ ПРОГРАМИ ЯК ОДИН З<br>ЕФЕКТИВНИХ ЗАСОБІВ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-<br>ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЮНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ У СЕКЦІЇ ЗЗСО..... | 48 |
| 3.1 Зміст і побудова педагогічного експерименту .....                                                                                                             | 48 |
| 3.2 Використання навчальних програм у процесі підготовки юних<br>баскетболістів у секції ЗЗСО .....                                                               | 51 |
| 3.3 Моделі тренувальних програм з розвитку фізичних якостей<br>юних баскетболістів.....                                                                           | 56 |
| ВИСНОВКИ.....                                                                                                                                                     | 61 |
| ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....                                                                                                                                       | 64 |
| СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ .....                                                                                                                                  | 74 |

## ВСТУП

**Актуальність теми.** У законі України «Про фізичну культуру і спорт» зазначено: «Фізична культура – складова частина загальної культури суспільства, та спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, інтелектуальних та морально-вольових здібностей людини з метою гармонійного формування її особистості» [26].

У Законах України «Про освіту», «Про середню освіту» поставлено стратегічне завдання – оновлення змісту освіти, приведення його у відповідність до сучасних потреб суспільства та особи з метою підвищення фізичної активності дітей та молоді, що буде сприяти покращенню стану здоров'я населення України [24; 25].

Розробка та впровадження тренувальних і навчальних програм для закладів загальної середньої освіти мають забезпечити інтенсифікацію освітніх процесів; диференціацію навчання з метою якнайповнішого розвитку здібностей дітей; планувати навчальний матеріал; поліпшення стану науково-методичного забезпечення діяльності навчальних закладів, дозволить за мінімальний відрізок часу і з мінімальними зусиллями організувати навчальну роботу; здійснювати дозування фізичних навантажень, індивідуальний підхід до учнів, підбір засобів навчання, педагогічний контроль, загалом, оптимізувати процес фізичного виховання школярів.

Для виховання та оздоровлення молоді особливого значення сьогодні набувають популярні в Україні спортивні ігри, у тому числі баскетбол.

Проблему початкової підготовки юних баскетболістів у загальноосвітній школі вирішували: І. Кісіменко, І.Малярєнко, О. Шалар, Ж. Козінако, Г. Максимів, Р. Чопик та інші [30; 31; 32; 39; 66].

На теперішній час добре вивчені питання щодо відбору юних баскетболістів [1; 4 та ін.], планування навчально-тренувального процесу [28; 51; 64; 69 та ін.], розвитку фізичних якостей [18; 37; 38 та ін.], загальних

основ підготовки юних спортсменів [48; 54 та ін.]. У той же час недостатньо наукових досліджень, які б висвітлювали організаційно-методичні основи спортивної підготовки юних баскетболістів в секції з баскетболу загальноосвітніх шкіл та шляхи її оптимізації.

З урахуванням цього науково-методичне обґрунтування, практична розробка і впровадження навчально-тренувальних програм з методики розвитку рухових якостей і технічної підготовленості упродовж шкільної підготовки є актуальним науковим напрямком у теорії і методиці фізичного виховання.

Зазначене стало підставою для обрання теми, мети і завдань дослідження.

Роль автора у виконанні теми полягала у вивченні досвіду фахівців з баскетболу, розробці та обґрунтуванні впровадження навчальних та тренувальних програм з методики навчання баскетболу та розвитку фізичних здібностей у процесі фізичного виховання із школярами закладів загальної середньої освіти, апробації застосування програмованого навчання у тренувальний процес юних баскетболістів секції школи.

**Об'єкт дослідження** – навчально-тренувальний процес баскетболістів секції з баскетболу у закладах загальної середньої освіти.

**Предмет дослідження** – методика початкового навчання основним технічним прийомом та розвитку фізичних якостей в умовах спортивної секції з баскетболу загальноосвітньої школи.

**Мета дослідження** – визначити шляхи підвищення ефективності спортивної підготовки у спортивних секціях з баскетболу в загальноосвітніх школах.

**Завдання:**

1. Узагальнити досвід фізичного виховання дітей у позашкільний час.
2. Розробити та обґрунтувати впровадження навчальних програм для засвоєння техніки гри в баскетбол та тренувальних програм з розвитку рухових якостей у підготовку юних баскетболістів.

3. Визначити вплив програмованого навчання на рівень фізичної та технічної підготовленості юних баскетболістів, які тренуються в секції з баскетболу у загальноосвітніх навчальних закладах.

**Методи дослідження:** теоретичний аналіз та узагальнення методичної та наукової літератури, нормативних документів; хронометрування; опитування; педагогічне тестування, педагогічне спостереження, методи математичної статистики.

**Практичне значення.** Результати роботи у вигляді навчальних і тренувальних програм з методики навчання баскетболу та розвитку фізичних якостей можуть бути використані з метою удосконалення технічної, тактичної і фізичної підготовки юних баскетболістів як у шкільних секціях, так і в дитячо-юнацьких спортивних школах.

**Апробація результатів дослідження.** Основні теоретичні положення та висновки викладалися та розглядалися на засіданнях наукового гуртка кафедри спорту і спортивних ігор, а також під час щорічної звітної наукової конференції студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2023-2024 н.р. Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (09-10 квітня 2024 року).

**Структура і обсяг дипломної роботи.** Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел. Вона викладена на 81 сторінці друкованого тексту, містить 11 таблиць, 5 рисунків, список літератури включає 71 джерело.

## ВИСНОВКИ

1. Аналіз літературних джерел виявив велику кількість наукових досліджень присвячених проблемам відбору та підготовки юних баскетболістів в умовах дитячо-юнацьких спортивних шкіл, проте підготовка школярів під час секційних занять з баскетболу висвітлена науковцями частково.

2. Спортивна підготовка у баскетболі являє собою спеціалізований процес фізичного виховання, оснований на використанні фізичних вправ з метою розвитку і удосконалення якостей та здібностей, які обумовлюють готовність спортсмена до участі в змаганнях різного рівня.

3. Для визначення правильної методики навчання і тренування дуже важливо враховувати вікові та статеві особливості дітей. Форсування підготовки призводить не тільки до порушення стану здоров'я, але й до зниження можливостей дітей для досягнення високих спортивних результатів у подальшому.

4. Організація навчально-тренувального процесу в закладах загальної середньої освіти передбачає створення матеріально-технічної бази, необхідної для проведення теоретичних, практичних занять і змагань, розробки необхідних матеріалів методичного забезпечення навчально-виховного процесу і вирішення організаційних питань щодо комплектування навчальних груп.

5. Розроблені навчальні та тренувальні програми ураховують усі основні методичні прийоми та відповідають принципам розвиваючого навчання. Педагогічними умовами розвитку фізичних якостей та спортивної майстерності є раціональне планування навчального матеріалу; реалізація педагогічних принципів навчання та спортивного тренування; комплексний підхід; своєчасна корекція навчально-тренувального процесу; забезпечення систематичного педагогічного контролю і самоконтролю; наявність

зворотного зв'язку між тренером та юним спортсменом.

6. Проведення педагогічного експерименту з упровадженням в практику спортивної підготовки юних баскетболістів секції ЗЗСО програмованого навчання дозволило зробити висновок про його переваги над традиційним. Позитивні зміни показників технічної та фізичної підготовленості мали більш виражений характер порівняно з показниками дітей контрольної групи. Зрушення показників які відбулися в контрольній групі були не такі високі, проте також позитивні, але це цілком відповідає етапу підготовки та віковим особливостям дітей досліджуваного віку.

7. Виявлено, що впровадження навчальних програм з техніки гри в баскетбол в експериментальній групі сприяло більш швидкому оволодінню основними технічними прийомами. Так, швидкість ведення м'яча правою рукою була покращена на 14,3 %, а лівою на 10,9 %; виконання влучних передач збільшилось більше ніж в 2 рази; ефективність кидків з подвійного кроку зросла майже в 3 рази, а кидків з місця на 190 %.

8. З'ясовано, що застосування тренувальних програм з розвитку спритності та швидкісно-силових якостей у сполученні з вивченням технічних елементів у навчально-тренувальний процес позитивно вплинуло на розвиток провідних якостей юних баскетболістів. Результати експериментальної групи в тестах, які визначали швидкісно-силові якості були покращені на 14,1 % (стрибок у довжину) та на 29,4 % (стрибок у висоту). Показники спритності, які визначалися човниковим бігом зросли на 7,2 %, в тесті з переміщеннями 6x5 м результат зріс на 5,9 %.

9. Встановлено, що використання методів моделювання в тренувальному процесі юних спортсменів дозволяє оптимізувати їх підготовку під час проведення секційних занять у закладах загальної середньої світи шляхом планомірного застосування спеціальних засобів та методів, які відповідають рівню підготовленості та віковим особливостям дітей.

10. Використання алгоритмізованих навчальних програм у підготовці

юних спортсменів значно полегшує засвоєння практичного матеріалу. Упровадження навчальних програм під час вивчення нових технічних прийомів дозволяє дотримуватися основних дидактичних принципів навчання.

11. Подальші дослідження зазначеної проблеми вбачаємо у пошуку подальших шляхів оптимізації навчально-тренувального процесу за рахунок розробки та впровадження модельних завдань для різних частин заняття секції з баскетболу в загальноосвітній школі.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артеменко Т. Г. Відбір баскетболістів на етапі початкової підготовки з урахуванням їх особистісних особливостей [автореферат]. Київ: НУФВСУ; 2010. 20 с.
2. Балацька Л. В. Теорія і методика викладання баскетболу в закладах вищої освіти. Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; 2018. 96 с.
3. Бабушкін В. З. Баскетбол у ВУЗі: Навч. посібник для вузів. Х. : Основа, 1991. 154 с.
4. Бабушкін В. З. Підготовка юних баскетболістів. К. : Здоров'я. 1985. 142 с.
5. Баскетбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Поплавський Л. Ю, Маслова О. В., Безмилов М. М., Мітова О. О., Мурзін Є. В., Четвертак О. А. Київ, 2019. 165 с.
6. Безмилов М. М., Шинкарук О. А. Тенденції та актуальні проблеми підготовки баскетболістів високого класу в сучасних умовах глобалізації та популяризації баскетболу. Фізична культура, спорт та здоров'я нації. 2020. № 28. С. 112-131.
7. Бессарабов М. С. Загальні основи методики тренування та спортивної підготовки в баскетболі. Навчальний посібник. Запоріжжя, ЗДМУ: 2015. 109 с.
8. Блудов О. Ю., Ляпота П. І. Авторська комп'ютерна програма «Інформбаскет» для оцінки ефективності змагальної діяльності в баскетболі. Теорія та методика фізичного виховання. 2008. № 8. С. 5-9.
9. Блудов О. Ю., Єрмакова Т. С., Пушанкіна Д. І, Григор'єв А. В. Застосування в спортивній практиці інтегральних інформаційно-творчих

технологій (на прикладі баскетболу). Теорія та методика фізичного виховання. 2007. №7. С. 24-31.

10. Бриль М. С. Індивідуалізація в спортивних іграх: труднощі, досвід, перспективи. Теорія і практика фізичної культури. 2001. № 5. С. 32.

11. Бринзак С. С., Воробйов М. І. Аналіз психічної надійності студентів, які займаються баскетболом в аграрних вищих навчальних закладах. Фізичне виховання студентської молоді : проблеми та перспективи : матеріали міжнародної електронної наук.-практ. конференції. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2013. С. 166–170.

12. Вальтін А. І. Проблеми сучасного баскетболу. К. : Ін Юре, 2003. 150 с.

13. Васьков Ю. В. Концептуальні основи удосконалення програм з фізичного виховання для загальноосвітніх шкіл. Теорія та методика фізичного виховання. 2006. № 2. С. 31-33.

14. Вознюк Т. В. Контроль підготовленості та змагальної діяльності студентських команд з баскетболу. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті: монографія; за заг. ред. В. М. Костюкевича. Вінниця ТОВ «Планер», 2017. 44-67.

15. Вознюк Т. В. Навчаючі програми з техніки гри в баскетбол. Словник баскетбольних термінів. Методичний посібник. Вінниця : ВДПУ, 2006. 32 с.

16. Вознюк Т. В. Тренувальні програми швидкокісно-силової спрямованості як основа підвищення ефективності кидків у баскетболі. Фізична культура, спорт та здоров'я нації : Зб. наук. праць. Т. 2. Вінниця. 2009. С. 33-37.

17. Вознюк Т. Психомоторика юних баскетболісток у віковому аспекті. Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. Л., 2008. Вип. 12, т. 1. С. 91-97.

18. Волков Л. В. Теорія і методика дитячого і юнацького спорту. К. : Олімпійська література, 2002. 244 с.

19. Ганчева В. І. Аналіз діючого програмно-методичного забезпечення ДЮСШ у системі освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2013, Випуск 7 (33). С. 61-69.

20. Горбуля В. Б., Горбуля В. О., Горбуля О. В. Баскетбол : тактика гри та методика навчання: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017. 90 с.

21. Горбуля В. Б., Горбуля В. О., Бессарабов М. С., Есіонова Г. О. Ігри на заняттях з баскетболу. Частина I та II. Запоріжжя. ЗНУ, 2009. 75 с.

22. Грициляк С., Цюпак Ю., Левковський Д. Застосування кількісних повторень фізичних вправ для якісного виконання штрафного кидка в баскетболі. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : Зб. наук. пр.. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки: У 3 т. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. Т. 3. С. 218-220.

23. Дорошенко Е. Ю. Теоретико-методичні основи управління техніко-тактичною діяльністю в командних спортивних іграх : автореф. дис. докт. наук з фіз. вих. і спорту: спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт». Київ, 2014. 44 с.

24. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556 VII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1382613528>

25. Закон України «Про освіту» від 1 січня 2013 року № 1060-XII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

26. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24 грудня 1993 року № 3809-XII. К. : ВППДКНТ, 1994. 23 с.

27. Защук С. Моделювання системи ефективності змагальної діяльності при швидкому прориві у баскетболістів високої кваліфікації. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2005. №2-3. С. 11-16.

28. Іванова А. Є., Ковальчук Н. М. Рухливі ігри та естафети з елементами баскетболу: Методичний посібник для тренерів, викладачів

фізичного виховання при викладанні спортивних та рухливих ігор, студентів факультетів фізичної культури. Луцьк : ЛДТУ, 2001. 45 с.

29. Касьян А. В. Дослідження впливу тренувальних навантажень підготовчого періоду на показники фізичної підготовленості кваліфікованих баскетболістів. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць; гол. ред. В. М. Костюкевич. 2017. №. 4. С. 44-48.

30. Касьян А. В. Програмування фізичної підготовки баскетболістів студентських команд на спеціально-підготовчому етапі підготовчого періоду. Фізична культура, спорт та здоров'я нації. 2018. Вип. № 25 (6). С. 135-140.

31. Кісіменко І., Малярєнко І., Шалар О. «Школа м'яча» – програмне забезпечення 3-го уроку фізичної культури (1-4 класи). Теорія та методика фізичного виховання. 2006. №5. С. 19-25

32. Козіна Ж. Л., Вакслер М. А., Тихонова А. О. Методика проведення уроків зі спортивних ігор в школі (баскетбол). Теорія та методика фізичного виховання. 2006. № 1. С. 32-40.

33. Козіна Ж. Л., Поярков Ю. М., Церковна О. В., Воробйова В. О. Спортивні ігри. Харків: 2010. 200 с.

34. Козіна Ж.Л, Цимбалюк Ж, Тихонова А, Мусієнко А. Зміни показників ефективності ігрових дій баскетболістів 16-20 років в іграх чемпіонатів Європи. Sports games, 2019. № 4. (14).С. 121-130.

35. Костюкевич В. М. Дипломна робота: структура, зміст, методика написання. В. : ТОВ фірма «Планер», 2005. 213 с.

36. Костюкевич В. М., Шинкарук О. А., Воронова В. І., Борисова О. В. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт). Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 554 с.

37. Кудімов В. М. Розвиток точності штрафних кидків у баскетболі з використанням технічних засобів. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2007. № 3. С. 65-70.

38. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей. Львів : Штабар, 1997. 207 с.
39. Лущик І. В. Особливості навчання руховим діям в ігрових видах спорту. Теорія і практика фізичного виховання. 2001. № 3. С. 26.
40. Максимів Г. З. Визначення сутності поняття «вміння учня грати в баскетбол». Теорія та методика фізичного виховання. 2006. № 2. С. 37-40.
41. Максименко І. Г. Етап попередньої базової підготовки у спортивних іграх : експериментальне визначення ефективності традиційної системи тренування. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2010. № 3. С. 49-51.
42. Маліков М. В, Дорошенко Е. Ю, Кириченко Р. О, Хабарова О. К. Спосіб оцінювання техніко-тактичної майстерності в баскетболі. Патент України № 9345. 2005 вер. 15.
43. Маслова О. В. Спеціальна працездатність і функціональні можливості юних баскетболістів з урахуванням їх біологічного дозрівання [автореферат]. Київ: НУФВСУ; 2010. 26 с.
44. Мітова О. О. Технологія реалізації системи контролю у командних спортивних іграх в процесі багаторічного удосконалення. Фізична культура спорт та здоров'я нації. 2020. Вип. 10 (29). С. 83-91.
45. Мітова О. О, Івченко О. М. Вдосконалення системи тестів для контролю технічної та спеціальної фізичної підготовленості баскетболістів на етапі 60 попередньої базової підготовки на основі факторного аналізу Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Київ. 2017. Вип. 12. (94). С. 58-62.
46. Мозола Р. С., Приступа Є. Н., Вацеба О. М. Індивідуальне тренування баскетболістів. Методичний посібник для тренерів, вчителів загальноосвітніх шкіл, спортсменів та студентів спеціальних навчальних закладів. Львів, 1993. 90 с.

47. Москаленко Н. Створення інноваційної програми розвитку фізкультурно-оздоровчої роботи в загальноосвітніх школах. Спортивний вісник Придніпров'я. 2005. № 2. С.37-39.

48. Мусієнко А. В., Несен О. О., Цимбалюк Ж. О. Аналіз показників техніко-тактичних дій у баскетболі 3х3. Спортивні ігри. 2023. № 1 (27) С. 40-50.

49. Набатнікова. М. Я., Хордин А. В. Перспективи досліджень юнацького спорту. Теорія і практика фізичної культури. 1999. № 7. С. 28-30.

50. Павлова Т. Особливості планування тренувальних та змагальних навантажень в ігрових видах спорту. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2006. № 2. С. 15-20.

51. Пасічник В. Теорія і методика викладання баскетболу : навч. посіб. Л. : ЛДУФК, 2015. 78 с

52. Платонов В. М. Сучасна система спортивного тренування : К. : Перша друкарня, 2021. 672 с.

53. Поляковський В. Дослідження впливу інтенсивної рухової діяльності на ефективність кидків м'яча в кошик у баскетболі. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : Зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки: У 3 т. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. Т. 3. С. 125-129.

54. Поплавський Л. Ю. Баскетбол. К. : Олімпійська література, 2004. 448 с.

55. Поплавський Л. Ю., Окіпняк В. Г. Баскетбол : Навчальна програма для дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву та шкіл вищої майстерності (навчально-тренувальні групи та групи спортивного удосконалення). К., 1999. 125 с.

56. Прозар М., Алексєєв О., Петрова Ю. Метрологічний контроль у фізичній культурі і спорті. Для факультетів фізичної культури закладів вищої освіти. Кам'янець-Подільський : Віта Друк, 2023. 90 с.

57. Сергієнко Л. П. Спортивна метрологія : теорія і практичні аспекти. К. КНТ, 2010. 773 с.
58. Стонкус С. Модель ігрової діяльності баскетболістів і команд. Фізична культура. 1991. № 5. С. 10-14.
59. Сушко Р. О. Удосконалення змагальної діяльності на основі моделювання техніко-тактичних дій висококваліфікованих баскетболісток різного амплуа : автореф. дис. канд. наук з фіз. вих та спорту. К., 2011. 20 с.
60. Тучинська Т. А., Руденко Є. В. Баскетбол : навч.-метод. Посібник. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 95с.
61. Федоров А. П. Тактична підготовка в студентському баскетболі. Метод. посіб. для викл. і студ. груп спорт, вдосконалення М-во освіти та науки України, Донець, нац. ун-т економіки і торгівлі імені М. Туган-Барановського Донецьк: ДонНУЕТ, 2009. 34 с.
62. Хромаєв З. М., Мурзін Є. В., Обухов А. В., Защук Г. С. Вправи баскетболіста. Під заг. ред. Поплавського Л. Ю. К. : ДП «Друкарня ДУС», 2006. 128 с.
63. Хромаєв З. М., Мурзін Е. В., Обухов А. В., Защук Г. С. Говорять тренери по баскетболу : Збірник статей відомих тренерів світу : Методичний посібник. К. : Преса України, 2005. 160 с.
64. Хромаєв З. М., Поплавський Л. Ю., Защук Г. С. Конспект тренера по баскетболу. К., 2003. 128 с.
65. Цуй В., Безмилов М. Особливості моделювання змагальної діяльності в баскетболі 3х3. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Випуск 8 (168) 2023. С. 170-174.
66. Цюпак Ю. Ю., Швай О. Д. Іваніцький Р. Б. Методика навчання основних технічних прийомів ігри в баскетбол : Методичні рекомендації. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки 2021. 65 с.
67. Чопик Р. В. Методика навчання фізичних вправ молодших школярів у процесі занять баскетболом [автореферат]. Київ: Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; 2010. 22 с.

68. Чопик Р. В. Характеристика методики навчання технічних прийомів баскетболу учнів молодших класів з комплексним використанням основних опорних точок та адаптованого спортивного устаткування. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С. С. Харків : ХДАДМ (ХХП), 2009. № 1. С. 142-145.

69. Чуста А. Ю., Олійник Р. В., Рушаков В. В. Ефективність визначених методик тестування технічної підготовленості баскетболістів різних ігрових амплуа в порівнянні з ігровими показниками. Вісник Чернігівського держ. пед. ун-ту імені Т. Г. Шевченка. Вип. 44. Серія : педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт : Збірник. Чернігів : ЧДПУ, 2007. № 4. С. 318-322.

70. Шинкарук О. А., Безмилов М. М. Теоретико-методичні засади розробки та використання модельних характеристик техніко-тактичних дій баскетболістів високої кваліфікації. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2013. № 2. С. 35-44.

71. Шинкарук О. А., Безмилов М. М. Розробка та використання модельних характеристик техніко-тактичних дій баскетболістів високої кваліфікації : Теоретико-методичні аспекти програмування та моделювання тренувального процесу спортсменів різної кваліфікації: колективна монографія. Вінниця: «Твори», 2021. С. 161-176.

72. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2001. 248 с.